

Het Kamerdebat over de mijnbouw op 15 februari 2017

Reactie Groninger Bodem Beweging

De aanloop naar het Kamerdebat afgelopen woensdag was hoopgevend. De aandacht in de media voor de problemen in Groningen was nog nooit zo groot geweest: de 'week van Freek' met daar om heen drie items met Freek in De Wereld Draait Door, de daarop volgende petitie van 9 verbeterpunten die vlak voor het Kamerdebat al 60.000 ondertekenaars had, de aandacht die Lubach in zijn programma aan de Kafkaïaanse bureaucratie rondom de schadeafhandeling besteedde, de succesvolle fakkeltocht van ca 4500 deelnemers georganiseerd door de GBB en Milieudefensie, de uitzending van de film 'De Stille Beving' over het gezin Heite en tenslotte de documentaire van KRO-NCRV Kruispunt op 12 februari. Kortom, zo was het gevoel, als het nu niet lukt een forse stap voorwaarts te zetten, dan lukt het nooit.

In die stemming toog een bus met de Commissaris van de Koning, dhr. Paas, gedeputeerden, leden van de Provinciale Staten, burgemeesters van het aardbevingsgebied, de Groninger Bodem Beweging en het Groninger Gasberaad naar Den Haag om het gasdebat bij te wonen. Aldaar deden we een oproep aan de Kamerleden om de gaswinning fors te reduceren, de NAM uit de schadeafhandeling te halen en te investeren in een energietransitie om Nederland van het gas af te krijgen.

Inhoud van de motie

Al snel werd duidelijk dat de 2e Kamer geprobeerd had een motie op te stellen die door alle partijen van de Kamer ondertekend kon worden. Zo'n kamerbrede motie zou een sterk signaal naar Groningen zijn dat de problemen aldaar serieus worden genomen en dat de aanpak daarvan het belang van de individuele partijen overstijgt. Met een dergelijke benadering is uiteraard niets mis. Een aanvullend voordeel is dat alle partijen ook na de verkiezingen zichzelf min of meer vastpinnen op de inhoud van de motie en dat Groningen ze hieraan kan houden en als het ware vaste grond onder de voeten krijgt.

Of de motie dit effect heeft, hangt van twee dingen af die nauw samenhangen: 1. de motie moet zo concreet zijn dat het kan leiden tot besluiten en 2. alle partijen interpreteren de motie op dezelfde wijze.

Helaas ontbreekt het de motie aan beide zaken. De motie spreekt uit (na de overwegingen):

-dat de gaswinning verder teruggebracht moet worden;

-dat de NAM uit het proces van schadeafhandeling moet worden gehaald, onverkort de wettelijke aansprakelijkheid van de NAM conform de Mijnbouwwet en

-dat er een uitkoopregeling moet komen voor iedereen die het gebied wil verlaten.

Kamp's uitleg van de motie

Dat de motie niet concreet genoeg is en aanleiding geeft tot interpretatieverschillen, bleek uit het antwoord van minister Kamp. Hij zei letterlijk dat de motie niets specifiek van het kabinet verwachtte. Hij kon zijn huidige beleid prima plaatsen in het perspectief van de motie. Immers, de gaswinning kan in de toekomst verder omlaag als de leveringscontracten aflopen en de energietransitie doorzet waardoor de vraag naar gas afneemt. Hij hanteert hiermee een totaal ander tijdframe dan partijen als GL, de SP, de PvdD en het CDA, die op veel kortere termijn de gasproductie omlaag willen hebben. De minister denkt aan de jaren na 2020.

Andere partijen willen het huidige winningsplan dit jaar nog openbreken.

Schadeafhandeling

Verder vond de minister dat hij al geheel in lijn met de motie, de NAM uit de schadeafhandeling aan het halen was. In op stapel staande wetgeving krijgt de Nationaal Coördinator Hans Alders een sterkere rol bij de schadeafwikkeling: protocollen worden door hem - in overleg met betrokken partijen - opgesteld en hij krijgt de publieke regie over het schadeafhandelingsproces. Dit is echter met behoud van de wettelijke aansprakelijkheid, net als in de motie staat. In de praktijk betekent dit dat de NAM een zakelijke relatie blijft houden met het bedrijf dat de schade moet taxeren en herstellen en dat zij een instemmingsrecht heeft met betrekking tot de schadeprotocollen. Immers, de NAM moet betalen en dus zul je, welke regeling je ook kiest, het steeds met haar eens moeten worden, ook de NCG. Met andere woorden, de NAM houdt een flinke vinger in de pap. Alle partijen, behalve de VVD, de PvdA en wellicht D66, willen de NAM helemaal uit het proces hebben; zij moet geen enkele bemoeienis meer hebben met het schadeprotocol. Iets waar de GBB het helemaal mee eens is. Ook hier loopt de interpretatie van de politieke fracties dus uiteen.

Uitkoopregeling

Over de uitkoopregeling zei Kamp: daar kun je pas een besluit over nemen als de pilot, die vorig jaar is gehouden, is geëvalueerd. Uit de motie blijkt niet dat men daarop wil wachten. In die zin legt minister Kamp de motie naast zich neer. Uiteindelijk deed hij de toezegging dat hij de motie nog in het kabinet zal bespreken. Maar alles wijst er op dat de motie naar een volgend kabinet wordt doorgeschoven.

In ruil voor het krijgen van een kamerbreed gedragen motie is er ingeleverd op duidelijkheid en interpretatie.

Wat is de winst?

Hebben we dan niets gewonnen? Jawel, er is een stap vooruit gezet. Onder druk van de maatschappelijke discussie, heeft de Tweede Kamer zich vastgelegd op beleidsaanpassingen die we van harte onderschrijven. Hoe een en ander geïnterpreteerd moet worden is weliswaar onduidelijk maar elke volgende coalitie moet in het regeerakkoord hier iets over opnemen. In de onderhandelingen tussen de coalitiepartners zal er weer een stap naar meer helderheid moeten worden gezet.

Tenslotte is van belang dat voor het eerst de gehele Kamer zich nu voor een uitkoopregeling uitspreekt. De GBB pleit hier al jaren voor en dit is dan ook winst. Bedenk echter wel dat het van veel belang is hoe zo'n regeling er uit zal zien en hoe de financiering er uit ziet. Ook hier speelt de NAM een rol. Een generieke regeling zal de NAM niet willen financieren.

Saillant detail: zoals de motie nu is geformuleerd, ben je verplicht Groningen te verlaten als je mee wilt/moet doen aan de uitkoopregeling. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Voor een herstel van de woningmarkt is het essentieel dat iedereen die in het gebied een woning bezit, zich kan laten uitkopen.

Concluderend, vaagheid ten top en geen concrete toezeggingen. Dit betekent, dat de GBB natuurlijk de vinger aan de pols zal houden bij de Haagse politiek. Nu en in de toekomst,

Bestuur Groninger Bodem Beweging